

Stichting "Ruimte voor Chaltsch"

Waarom wij wel en zij niet.

Hoop en Vriendschap.

JAARVERSLAG 2023

REISVERSLAG MAART 2023

Lieve mensen,

Belarus en Rusland nog steeds code rood volgens het ministerie van Buitenlandse zaken. Dus reizen wordt afgeraden en wanneer er wat gebeurd zou men wellicht niet kunnen helpen. Wat is het verschil met eerder. Zolang wij er komen, nu al 30 jaar, is er nog nooit een Nederlandse vertegenwoordiging geweest. Wanneer men een visum voor Nederland wil aanvragen moet dat via de Duitse ambassade in Minsk en die is nog niet gesloten. Moeten we dan onze hulp staken? En wanneer kunnen we dan de familie en onze projecten wel weer bezoeken? Dus gewoon gaan. Wel voorzichtig maar niet de angst laten regeren. Bij de voorbereidingen werden we direct weer geconfronteerd met de sancties die nog steeds gelden. Rechtstreeks vliegen kan niet. Wil je dat wel dan met verschillende maatschappijen via Dubai, Moscow naar Minsk en ben je zeker 2 dagen onderweg en minimaal €4000.- armer. De enige mogelijkheid is dan nog de auto. De groene kaart voor de auto even aanvragen en wat blijkt? Een groot kruis door "BY". Oftewel de auto is in Belarus en ook in Rusland niet meer verzekerd. Bellen, bellen en nog eens bellen over het hoe en waarom. De sancties !!! Niet naar Belarus waar (gelukkig) geen oorlog is maar verzekerd naar Ukraine mag nog wel... Uiteindelijk blijkt dat we bij de Belarussische grens toch een autoverzekering kunnen afsluiten. Gelukkig konden we een file van ongeveer 25 km aan vrachtwagens die voor de goederengrens stonden voorbij rijden. Na aan alle grensverplichtingen zoals, een medische- en autoverzekering afsluiten en het betalen van wegenbelasting te hebben voldaan verlaten we na 3 uur de grens en vroegen ons af hoelang de rij vrachtwagens er over zou doen. Via een bord werden we welkom geheten. De volgende stap is het binnen 3 dagen registreren bij de Belarussische IND. Dat zou via internet kunnen. ZOU maar dat lukte niet. Waarom? Bij de grens was een fout gemaakt. De auto was wel bekend maar de bestuurder was daar niet aangemeld dus nergens bekend. ??? Ook wel lekker om ergens "illegaal" te zijn. Deze illegaliteit duurde nog 4 dagen omdat i.v.m. de internationale vrouwendag alle officiële loketten gesloten zijn. Dan maar onze energie op de projecten richten.

Het internaat in Chaltsch:

We vielen met onze neus in de boter. Ter ere van 8 maart, internationale vrouwendag, werden we uitgenodigd voor een feestelijk programma voor en door medewerkers/bewoners van het internaat. De 375 bewoners en wij genoten van de gedichten, zang en dans. Alles bedenkt en maakt men zelf. Bij diverse feesten heeft men

soortgelijke programma's en zijn voor velen hoogtijdagen. In Nederland kent men dit (helaas voor de mensen met een beperking) niet. Elke keer proberen we daarvoor ook financiële middelen voor creativiteitsmateriaal beschikbaar te stellen ook omdat men bijv. dergelijke regionale bijeenkomsten heeft.

Dat wij fouten kunnen maken blijkt maar weer eens. Tijdens één van de laatste transporten hebben we een groot aantal televisies naar het internaat gebracht. Even vergeten, men heeft er geen kabel tv laat staan glasvezel. Op een of andere manier waren de afstandsbedieningen niet aangekomen. Aangezien in de winter voor alle bewoners televisiekijken een belangrijk tijdverdrijf is hebben we onze fout gelukkig kunnen oplossen. Iedere afdeling en dat zijn er nogal wat, heeft/krijgt nu haar eigen TV.

Even voorstellen aan Rosa, een 3 jarige merrie, die we hebben gekocht voor het internaat. Het liefst had men een tractor maar dat is te hoog gegrepen voor onze stichting. Ooit hebben we eerder een paard gekocht. Deze wordt voor een wagen gespannen die de bewoners naar het veld brengt en om de oogst, o.a. aardappels, kool, rode bieten en alle fruit uit de boomgaard, weer mee te rug te nemen. Zij wordt, net als de koeien, verzorgd door de bewoners.

Tenslotte hebben we weer vrij veel goederen kunnen kopen waarom men heeft gevraagd o.a.

(van li naar re) Douchestoel, scheerapparaten, kranen, TV antennes, afstandsbedieningen, driewegstekkers, creativiteitsartikelen, voetpomp en boren.

Men heeft er een ernstig tekort aan handdroogdoeken. We hebben daar een oplossing

voor gevonden die we melden bij de sociale dienst.

Het correctiecentrum:

Het was inmiddels gaan sneeuwen toen we de 1^e keer naar dit centrum liepen. De wereld ziet er dan toch mooier uit. Dat wil niet zeggen dat het leven er ook aangenamer op is geworden.

Men heeft nog steeds dezelfde tekorten v.w.b. ontwikkelingsmateriaal, schoonmaakmiddelen, meubels e.d. Momenteel zijn er 35 kinderen die bijna dagelijks naar dit centrum komen terwijl 6 door medewerkers thuis les krijgen. Daarnaast heeft de overheid gezegd dat de kinderen daar 1 jaar extra moeten blijven (10 i.p.v.9) hetgeen tot gevolg heeft dat er dus volgend schooljaar meer komen omdat er niemand doorstroomt. Een extra belasting voor alles specialismen naast de ruim 2000 kinderen die er jaarlijks getest

(moeten) worden. Hoewel er andere (les-test)materiaal was aangevraagd hebben we, door alle gewijzigde omstandigheden, ter plekke met de directrice afgesproken te helpen om meer ruimte te creëren voor opslag van veel materiaal dat nu door het hele centrum slingert. Hygiëne speelt een belangrijke rol in het centrum voor deze kinderen met een dubbele beperking. Voor enkele maanden hebben we daarin gelukkig weer kunnen voorzien. Elke keer wanneer we door dit centrum lopen zien we weer de goederen die we dankzij jullie hebben kunnen kopen. (Foto: Inkopen doen met directrice in een ooit door de stichting geschonken busje die het nog goed doet.)

Het regionale ziekenhuis:

Hoe het was en hoe het is geworden,

Het opknappen van de kamers van het geboortehuis verloopt naar wens. De afspraken die we hebben gemaakt worden goed nageleefd. Eerst een offerte voor alleen het materiaal dat wij zelf bestellen, onze beoordeling gevolgd door toestemming, foto's en (visuele) controle van de reparatie en dan weer een offerte enz. Het ziekenhuis betaalt zelf de bouwvakkers. Een mooie samenwerking met een resultaat dat er mag zijn. Er volgen nog een paar kamers.

De sociale dienst:

Hier wil men opnieuw een naaiproject opstarten. Vorige keer ging het om het maken lakens en slopen waarvoor we toen het materiaal hebben gekocht. Deze keer gaan twee bezoekers met een beperking van de dagopvang minimaal 1 jaar aan de slag. Zij krijgen dan nu een klein salaris en later een pensioen van de overheid. De sociale dienst moet wel zelf via sponsors aan het materiaal zien te komen. Wij hebben, ook om niet alles zomaar klakkeloos te geven, toegezegd dat wij 50% van het materiaal zullen kopen. Nu gaan ze 750 hand- en/of droogdoeken naaien voor het internaat in Chaltsch. Natuurlijk was het gemakkelijker geweest om voor het internaat alles te kopen maar nu snijdt het mes aan drie kanten. (Overheid, onze stichting en het internaat). Verder hebben we gelukkig weer 38 voedselpakketten en 40 tegoedbonnen voor wasmiddelen e.d. kunnen kopen voor gezinnen die allemaal onder sociale dienst vallen en minder dan 350 roebel (nu omgerekend € 120.-) per maand ontvangen.

Individuele hulp:

Het stomamateriaal in Belarus is van een mindere kwaliteit waardoor vaak lekkages optreden met alle (reuk)gevolgen daarvan naast het feit dat de gebruikers in hun sociale leven duidelijk beperkt worden. Vanuit Nederland sturen we regelmatig pakketten met stomamateriaal naar het ziekenhuis in Zhlobin. Daar wordt het uitgereikt aan mensen die deze ernstige beperkingen ondervinden. Om acht uur s 'morgens staat men voor de deur om dit materiaal, soms huilend, in ontvangst te nemen. Wij willen deze pakketten blijven sturen.

Anekdoten:

In Belarus is de overheid sterk in het sturen van commissies voor controles. Dat geeft altijd enorm veel stress bij de medewerkers en het werk ligt dan stil. Ergens stond een kelder, waar de wintervoorraad voedsel lag, vol water. De overheid werd gevraagd voor extra geld voor energie om deze leeg te pompen. Afgewezen met de opmerking "Geen geld en neem de voorraad maar mee naar huis". Zonder dit schriftelijk te bevestigen. Wanneer men dat zou doen en een commissie komt onverwacht zijn de rapen gaar en ontslag volgt dan wel ???

Wanneer je Belarus verlaat moet iedereen betalen voor de parkeerplaats waarop je moet wachten voor de grenspassage en als buitenlander nog eens voor ????. Niet betalen kom je er dus niet uit!!! We werden wel bijzonder goed en snel geholpen door de Belarussische grensautoriteiten. Dit in tegenstelling tot de Poolse.

Kom je Polen binnen moet je 2 appels die ziektes zouden kunnen veroorzaken weggooien terwijl er niet in de koelbox wordt gekeken waar nog veel meer voor onderweg in zat. Welke logica?

Herinnering:

Tijdens ons verblijf hoorden we dat Theo Walsweer was overleden. Theo was o.a. vrijwilliger bij het kringloopcentrum "De Cirkel". Van dit centrum kregen we jaren geleden een mooie gift waarvan we de "kringloopgaard" hebben kunnen aanleggen. 500 fruitbomen waarvan men in Chaltsch nu nog de vruchten plukt. Theo is één keer mee geweest en we herinneren ons nog als de dag van vandaag hoe we de bewoners van het internaat toen via gebarentaal "mens erger je niet" hebben geleerd.

Al met al kunnen we weer terugkijken op een succesvolle reis die dankzij velen van jullie weer mogelijk werd gemaakt onder het motto "Waarom wij wel en zij niet". Namens hen, hartelijk dank allemaal. Met vriendelijke groet, Kees Staal, Coördinator van de stichting.

Lieve mensen,

Het is **5 december 1993**.

De feest in Nederland waar iedereen lekker bij de kachel zit en "het heerlijk avondje is gekomen" zijn hadden het kunnen zingen wanneer onze bus vol hulpgoederen in Polen het niet had begeven waardoor dan een week vertraging opliepen. Nu stonden we dus op deze 5° december op het plein bij het internaat voor minderjarige weeskinderen in Zhlobin, Belarus, 1900 kilometer van huis. Het was avond. Er lag veel sneeuw. Het was min 16 graden en over belangstelling van de meeste kinderen (135 verbleven en toen) hadden we niet te klagen. Echter ..... ze liepen buiten zonder jas, zonder mutsen en sommigen zelf zonder schoenen aan de voeten. Heel veel van hen hadden groene vlekken, een soort jodium, op hun gezicht, armen en handen en wellicht ook op andere plekken. Later hoorden we dat zij allemaal de waterpokken hadden en het "jodium" diende om de pokken droog te houden. Op een gegeven moment kwam er een jongetje naar ons toe. Hij had iets in zijn hand dat hij in onze met een vingerhandschoen bedekte hand legde. Het was een speldje. En daar sta je dan als kerels tussen de 40 en 50 jaar met tranen in de ogen. Vermoeid van de reis, te blauwbekken van de kou en een stel toch vrolijke kinderen om je heen die niets hebben en iets van zichzelf aan je geven. Een groots gebaar dat grote indruk maakte en dan te bedenken dat in Nederland op dezelfde avond een meest luxueuze cadeaus van hand tot hand gaan. Zelfs in de schoen had iemand al een elektrische trein gekregen hoorden we. Dit speldje was het in feite het begin van onze blijvende hulp aan Belarus.

Het is nu **5 december 2023**. Nog steeds bestaat het sinterklaasfeest in Nederland. Veel mensen zitten weer lekker bij de kachel en ook wij hadden dat kunnen doen. We hebben er, na 30 jaar, echter bewust voor gekozen in Belarus te zijn. Niet met een bus vol goederen. Dat kan niet meer door o.a. de sancties. Niet meer met het vliegtuig. Dat kan ook niet meer door deze sancties. Dus eind november 2023 weer ouderwets met de auto. Dat moest na 30 jaar toch wel sneller gaan. In tegenstelling tot het begin is nu alles vierbaansweg tot 140 km voor de Belarussische grens. Lekker doorrijden dus. Ja tot de Pools--Belarussische grens. En toen stonden we stil. Niet één, niet twee maar 14 uur deden we over de grenspassage. Veroorzaakt aan de Belarussische kant. Hoe vaak hebben we deze grens al gepasseerd? Altijd was er wel wat anders maar dit sloeg alles. We moeten helaas constateren dat er daar in 30 jaar dus niets veranderd is. Sterker nog. We horen van mensen die deze grens vaker passeren dat het alleen maar slechter is geworden. We zagen op de heenreis dat 25 kilometer vrachtwagens voor de goederengrens stonden te wachten. Welkom dus in Belarus.

Er ligt weer veel sneeuw. Het is min 7 graden. Het internaat voor minderjarige weeskinderen in Zhlobin bestaat niet meer. De kinderen worden nu opgevangen in gezinsvervangende tehuizen. Dat is een duidelijke vooruitgang.

Voor ons toeval of niet. **Op 3 december was het internationale dag voor mensen met een beperking.**

Ook in Belarus bij onze projecten is hieraan ruimschoots aandacht besteed. Omdat 3 december op een zondag viel werden de festivals, gelukkig voor ons, op verschillende dagen gehouden.

De eerste was in het internaat in Chaltsch. Vrijwilligers van het Rode kruis Zhlobin gaven een spetterende show van zang, dans en spelletjes voor de bewoners.

De tweede werd gegeven voor en door alle scholen en instellingen in de hele gemeente Zhlobin. 40% van de kinderen die deelnamen hebben een beperking. Het correctiecentrum organiseerde deze bijeenkomst voor de eerste keer. Veel stress bij iedereen maar een zeer geslaagd evenement onder het motto: "Van hart tot hart". De uil met "30" kregen we als herinnering.

Het derde festival werd georganiseerd door de sociale dienst van Zhlobin. Hieraan namen veel sociale diensten uit de provincie Gomel, waaronder Zhlobin valt, deel. Sommigen moesten ruim 200 km rijden. Ook dit was weer een bijzonder evenement. Onze stichting werd daar extra in het zonnetje gezet voor onze hulp in een periode van 30 jaar. We ontvingen van het gemeentebestuur een "bedankbrief" zoals men het daar noemt. Dus ook voor jullie als sponsors. In 1993 hebben we meegemaakt dat kinderen met een beperking uit schaamte "thuis werden gehouden". Ze waren er niet. Als je nu ziet hoeveel aandacht, zeker op feestdagen, aan hen besteed wordt kun je alleen maar signaleren dat het duidelijk beter is geworden. Hier zouden we in Nederland nog veel van kunnen leren. De voorbereiding, organisatie, de omvang en zeker het plezier van de deelnemers.

Maar afgezien van de festivals die we ook hebben gesponsord, hebben we uiteraard nog meer kunnen doen voor onze projecten.

Het correctiecentrum:

Het is koud en er staat vanaf de zomer water in de opslagruimte van het centrum. Waar moeten de aardappels, groenten en noem het maar op voor de winter opgeslagen worden? Men moet de kinderen immers een warme maaltijd geven van de overheid. Dus dachten de medewerkers, goed bedoeld, dat ze die dan maar even mee moesten nemen naar huis. Fout, toen dat ontdekt werd. Dat heeft men geweten. Zo gaat het op meerdere fronten.

Het was eigenlijk geen verrassing meer voor ons. Men werd weer verplicht in september een extra klas op te nemen. Kinderen die niet kunnen praten en een andere beperking hebben komen er nu dagelijks. Een klas extra okay ..maar de middelen om die in te richten .. ho maar. Leer- en testmiddelen hebben we al eerder voldoende kunnen kopen.

Maar de noodzakelijke meubels, keuken e.d. voor deze groep en voldoende schoonmaak- middelen van de overheid.... vergeet het maar. Dit is altijd een terugkerend probleem zeker bij deze grote groep kinderen. We hebben gelukkig dankzij jullie weer kunnen helpen.

Eerst een ontwerp, dan onze goedkeuring, de nieuwe keuken en tevreden directrice, schoonmaakmiddelen en van niets (karton en papier) maakt men iets moois.

Het respect voor de 48 medewerkers van dit centrum neemt alleen maar toe wanneer je ziet onze welke omstandigheden met moet werken en hoeveel men persoonlijk (financieel) bijdraagt. De toewijding van deze medewerkers naar de kinderen is onverminderd hartverwarmend.

De sociale dienst:

De dagopvang daar draait op volle toeren. Naast het creatief bezig zijn wordt en hard gewerkt aan het naaiproject waarvoor wij het materiaal kochten. Momenteel naait men handdoeken voor het internaat in Chaltsch. Een win--win situatie. Wat de ene vraagt kunnen we regelen bij de ander.

Voor de thuiszorg, medewerkers van de sociale dienst die in de dorpen grote afstanden lopend moeten afleggen, hebben we 9 fietsen kunnen kopen. Men heeft gevraagd om 38 maar ... waar niet is verliest de keizer zijn recht. Wie weet? Met deze 9 is men in elk geval al tevreden. Helaas door de dikke laag sneeuw konden ze niet direct worden gebruikt.

Het internaat in Chaltsch:

De overheid heeft het internaat dit jaar extra budget gegeven voor grotere aankopen. Men krijgt echter geen geld om de bewoners bezig te houden Dat moet men zelf zien te genereren. Een belangrijk onderdeel voor de dagbesteding en het organiseren van festivals waarover we eerder schreven. De bewoners kijken er naar uit en genieten van de muziek, zang en dans. Met name hierbij heeft onze stichting weer kunnen helpen.

Het ziekenhuis in Zhbin:

Zoals bekend helpen we dit ziekenhuis al jaren met het opknappen van de kamers in het geboortehuis. (Zie eerdere reisverslagen met video). Bij aanvang is afgesproken dat er telkens na het opknappen van een kamer weer financiën beschikbaar worden gesteld voor een volgende. Deze keer bleek bij controle dat de laatste kamer waarvoor wij het materiaal hadden gekocht, niet was afgewerkt. De oorzaak daarvan kwam van de overheid. Die had bepaald dat eerst in de dorpslocaties eerste gewerkt moest worden. Dus geboortehuis moet wachten totdat??

Deze "jubileumreis" kende helaas ook een schaduwkant. De gezondheid van de moeder(85) van Lena is de laatste maanden snel achteruit gegaan zeker m.b.t. haar zicht. Na een controle in een privékliniek, daarna in het ziekenhuis Zhlobin moest ze naar het provincieziekenhuis in Gomel (250km vv). Vast gesteld werd dat wanneer er niets gebeurt zij binnen enkele maanden blind zou kunnen zijn. Je wil niet weten wat er allemaal aan onderzoeken moet plaatsvinden voor een oogoperatie. Een "normale" patient zou er weken over doen om alleen al deze onderzoeken te regelen. Te gek voor woorden. Goed dat Lena de omstandigheden in Belarus kent. Het lukte haar om alles binnen 2 dagen te regelen en kon haar moeder in Gomel worden geopereerd. Beter zal ze niet gaan zien maar een mogelijke stabiliteit zou mooi zijn. Wat mogen we dan trots zijn op de zorgvoorziening in Nederland.

De terugreis bij de grens ging aanmerkelijk sneller dan de heenreis en dan met name aan de Belarussische zijde. We mochten van het ministerie in Minsk als een soort VIP Belarus verlaten. Alle lof. Is helaas niet mogelijk bij binnenkomst. Binnen een half uur stonden we voor de Poolse grens. Daar moet men ook nog steeds (efficiënt) leren werken. 9 auto's in anderhalf uur !! Totaal toch een stuk beter dan de 14 uur op de heenreis. Afgezien van de privéomstandigheden waardoor we minder aandacht aan de projecten konden besteden, kunnen we toch terug kijken op een geslaagde reis. Alles wat gepland en afgesproken was is gerealiseerd. En dat weer dankzij jullie hulp en onder het motto "Waarom wij wel en zij niet". Namens hen, hartelijk dank allemaal.

Met vriendelijke groet, Kees Staal, Coördinator van de stichting. Tel. 0341-258479 Email: k.staal24@upcmail.nl
Ingeschreven in de Kamer van Koophandel Veluwe en Twente onder nummer 08124082:Stichting Ruimte voor Chaltsch" Zoomweg 48, 8071-EK, Nunspeet. IBANnr. NL35ABNA0556202295 ANBI geregistreerd 814284267